

π. Θεόφιλος Λεμοντζής

Εάν ζούσε στην εποχή μας ο κοινωνιολόγος Μαξ Βέμπερ ίσως να μην του κέντριζε τόσο πολύ το ενδιαφέρον για το πώς μέσα από τις θρησκευτικές προϋποθέσεις του Προτεσταντισμού αναδύθηκε το καπιταλιστικό σύστημα, ώστε να γράψει το περίφημο έργο «Η προτεσταντική ηθική και το πνεύμα του καπιταλισμού»[1]. Είναι βέβαιο όμως ότι θα εντυπωσιαζόταν από το πώς οι πουριτανικές τάσεις μιας ιδιαίτερης καλβινιστικής ηθικής η οποία κατατείνει να ορίζει την ομοιομορφία στην σκέψη και την συμπεριφορά, να καταρτίζει λίστα απαγορεύσεων, να λογοκρίνει, να απαιτεί συμμόρφωση, να διεκδικεί την αυθεντία, να παρουσιάζεται ως ο χωροφύλακας της παγκόσμιας ηθικής συνείδησης και να αναγορεύει τη διαφορετική άποψη ως «βέβηλο», έχουν οδηγήσει στην εμφάνιση ενός ιδιότυπου κοινωνικού φαινομένου, με το όνομα «Woke culture», που φθάνει στα όρια του θρησκευτικού, ώστε ο φιλόσοφος Jean-François Braunstein στο δοκίμιό του «La Religion Woke»[2], να συγκρίνει το κίνημα αυτό με την αναβίωση του προτεσταντικού ευσεβισμού πριν από 200 χρόνια[3].

Άλλωστε, το όραμα των Καλβινιστών του 16ου αιώνα για την πόλη της Γενεύης[4] συμπίπτει με αυτό της Woke ιδεολογίας, το χτίσιμο δηλαδή μιας κοινωνίας επάνω σε μια ομοιομορφη ηθική, σκέψη και συμπεριφορά, με ολοκληρωτικά χαρακτηριστικά. Και για να το επιτύχουν αυτό οι θρησκευτικοί άρχοντες της Γενεύης είχαν ως κύριο καθήκον την επίβλεψη των δημοσίων και ιδιωτικών ηθών, αλλά και την επίμονη και αδιάκριτη παρακολούθηση της ιδιωτικής ζωής κάθε ατόμου[5]. Επισκέπτονταν χωρίς προειδοποίηση όλα τα σπίτια για να ερευνήσουν

τις συνήθειες των μελών της κάθε οικογένειας και οι ελαφρότερες μορφές παρέκκλισης από τους κανόνες της πόλης τιμωρούνταν[6].

Αυτού του είδους οι καλβινιστικές πρακτικές δεν παραπέμπουν ευθέως στο κύριο όπλο της Woke ιδεολογίας, που είναι η λεγόμενη cancel culture; Δηλαδή, στις πρακτικές ακύρωσης και εξάλειψης των αντιπάλων με τη μορφή έντονου ελέγχου και κριτικής, μποϊκοτάζ, στοχοποίησης, διεκδικώντας για τον εαυτό της έναν μανιχαϊστικό εκλεκτισμό των «καθαρών» έναντι των «βέβηλων» αντιφρονούντων[7]. Έτσι όταν η ερευνήτρια ενός think tank της Ουάσιγκτον, Μάγια Φορστέιτερ υποστήριξε ότι «οι άνδρες δεν θα μπορέσουν ποτέ να γίνουν γυναίκες», υπονοώντας τα άτομα εξ αλλαγής φύλου, είχε ως αποτέλεσμα να χάσει τη δουλειά της[8] και στο Πανεπιστήμιο του Exeter, μία καθηγήτρια κατηγορήθηκε ως τρανσοφοβική επειδή τόλμησε να πει ότι μόνο οι γυναίκες έχουν έμμηνο ρύση. Η ατυχής καθηγήτρια είχε ξεχάσει ότι η Woke κουλτούρα επιβάλλει να μην μιλάμε για γυναίκες, αλλά μόνο για «πρόσωπα με έμμηνο ρύση»[9], απορρίπτοντας εσκεμμένως την επιστημονική αλήθεια ότι κανένας άντρας που κάνει αλλαγή φύλου δεν έχει έμμηνο ρύση. Και όταν η διάσημη Βρετανίδα συγγραφέας J. K. Rowling αμφισβήτησε ότι τα τρανς άτομα είναι γυναίκες[10] κινδύνεψε ακόμη και να φυλακισθεί στη Σκωτία[11] σύμφωνα με νέο νόμο που διώκει απόψεις και ιδέες[12].

Ασφαλώς δεν υπάρχουν πια στην πλατεία της Γενεύης τα ικριώματα που έστηναν οι Καλβινιστές για να εκτελέσουν τους αντιφρονούντες απέναντι στον πουριτανισμό που επέβαλλαν, αλλά βιώνουμε μια μεταμοντέρνα Ιερά Εξέταση[13]. Έτσι έχουν στηθεί διαδικτυακά «ικριώματα» που τείνουν να εξαλείψουν οποιονδήποτε έχει διαφορετική γνώμη από τα δόγματα της Woke αποσκοπώντας σε μια πουριτανική περιχαράκωση της κοινωνίας ώστε να οδηγηθεί σε έναν εξαγνισμό από όσους αυτοί θεωρούν ρατσιστές, αποικιοκράτες, τρανσοφοβικούς, κ.ο.κ., επιδεικνύοντας ζήλο θρησκευτικής σέκτας. Έτσι η J. K. Rowling είδε να καίγονται βιβλία της σε δημόσιες πυρές[14], να οργανώνονται εκστρατείες για μποϊκοτάζ στα βιβλία της και απειλήθηκε επανειλημμένα η ζωή της. Ζούμε, άραγε, καταστάσεις της εφιαλτικής Ωκεανίας του «1984» του Οργουελ που όλοι οφείλουν να υιοθετήσουν τα Woke δόγματα και ενθαρρύνονται να καταγγέλλουν τις παρεκτροπές από αυτά[15];

Τι σημαίνει όμως Woke κουλτούρα; Ο όρος είναι αφροαμερικανικό ιδίωμα της λέξης «awake»[16], που σημαίνει «ξυπνάω», «αφυπνίζομαι» και εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 2010, για να εκφράσει την επαγρύπνηση, την αφύπνιση εναντίον προκαταλήψεων και διακρίσεων που σχετίζεται με το φύλο, τη φυλή, τη διαφορετικότητα. Συγγενής όρος της πολιτικής ορθότητας ουσιαστικά εξελίχθηκε σε μια καθολική αποδόμηση κάθε σταθερής αξίας[17], του φύλου και της φυλής, διεκδικώντας την ακύρωση ολόκληρου του ιστορικού παρελθόντος. Έτσι σε πανεπιστήμια, απαιτούν την κατάργηση της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας, του Πλάτωνα και του Σαίξπηρ, διότι «προωθούν τον ρατσισμό, τη λευκή υπεροχή και την πατριαρχία», όπως διατείνονται. Διεξάγεται ένα κυνήγι μαγισσών που στοχοποιεί την «λευκότητα»[18] και τη δυαδικότητα των φύλων, ενώ προωθείται η καθιέρωση αρνητικών διακρίσεων έναντι της κοινωνικής πλειοψηφίας. Στην πράξη,

το Woke κίνημα επανεισάγει αντεστραμμένη την φυλετικοποιημένη σκέψη του ρατσισμού[19], εισάγει έναν αντιρατσιστικό ρατσισμό[20], επικροτώντας έναν μανιχαϊσμό όπου όλος ο δυτικός πολιτισμός θεωρείται ρατσιστικός, σεξιστικός και αποικιοκρατικός[21], όλοι οι πλούσιοι είναι κακοί[22], όλοι οι λευκοί άντρες, ακόμα και οι ζητιάνοι, θεωρούνται προνομιούχοι[23], όπως π.χ. η εταιρεία ουίσκι Jack Daniel's που έκανε διακρίσεις σε βάρος των λευκών ανδρών στη διαδικασία πρόσληψης προσωπικού[24], και μόνο η βιβλιογραφία που προέρχεται από γυναίκες, γκέι ή έγχρωμους ερευνητές θεωρείται αξιόπιστη[25], θυμίζοντας όλα αυτά την οργουελική φράση από το μυθιστόρημα «Η φάρμα των ζώων»: «όλα τα ζώα είναι ίσα, αλλά μερικά ζώα είναι πιο ίσα από τα άλλα».

Το Woke κίνημα, ως «θεωρία αφύπνισης», δεν διεκδικεί πρωτοτυπία. Ήδη αιώνες πριν, η χριστιανική αίρεση του Γνωστικισμού[26] έκανε λόγο για την αφύπνιση του θεϊκού στοιχείου του ανθρώπου που είναι φυλακισμένο στο σώμα του[27] ώστε να κατανοήσει την αληθινή του φύση[28]. Δεν γνωρίζουμε αν οι θεωρητικοί της Woke κουλτούρας διάβασαν κείμενα του Γνωστικισμού, ή των επιγόνων του, όπως το θεοσοφικό σύστημα της Μπλαβάτσκι[29] ή σύγχρονων σεκτών της Νέας Εποχής[30]. Είναι όμως βέβαιο ότι βασικές ιδέες του Γνωστικισμού ανευρίσκονται μέσα στα δόγματα της Woke κουλτούρας όπως ο δυαλισμός ψυχής και σώματος, η ενοφυλία και η αφυλία. Γι' αυτό άλλωστε πολλοί συνδέουν την Woke κουλτούρα με τον Γνωστικισμό[31].

Όπως ο Γνωστικισμός, έτσι και η Woke κουλτούρα, καλεί τον άνθρωπο να αφυπνιστεί και να κατανοήσει ότι το φύλο δεν είναι μια βιολογική αναγκαιότητα και νομοτέλεια αλλά επιλογή και αντικείμενο υποκειμενικού αυτοπροσδιορισμού. Αυτό ακριβώς επιχειρείται με την χειραγώγηση των παιδιών που ωθούνται σε αυτήν την «αφύπνιση» υπό την καθοδήγηση των κελουσματών της Woke κουλτούρας ώστε να επιλέξουν το φύλο τους το οποίο είναι δυνατόν είτε να διαφέρει από το βιολογικό φύλο είτε να είναι ουδέτερο, και να μην ορίζεται[32].

Είναι η περίφημη θεωρία περί κοινωνικού φύλου, η Gender ιδεολογία που αποτελεί και τη σημαία της Woke. Υποστηρίζεται ότι το φύλο με το οποίο γεννήθηκε ένα παιδί δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια ετικέτα που δόθηκε από τους μαιευτήρες γιατρούς στο παιδί κατά τη γέννηση του εξαιτίας των εξωτερικών γεννητικών οργάνων. Το πραγματικό φύλο το παιδί θα το επιλέξει καθώς θα μεγαλώνει. Έτσι, ένας άνθρωπος είναι δυνατόν να γεννιέται βιολογικά άντρας όμως να παρουσιάζεται κοινωνικά ως γυναίκα και το αντίστροφο, είτε να έχει ανδρόγυνη συμπεριφορά είτε να είναι άφυλο όν[33].

Αν ανατρέξουμε αιώνες πίσω θα δούμε παρόμοιες θεωρίες να προβάλλει ο Γνωστικισμός που υποστήριζε ότι η ψυχή στην πρωταρχική της κατάσταση είναι ανδρόγυνος[34]. Με την είσοδό της στο υλικό σώμα διασπάται σε αρσενικό και θηλυκό[35]. Προορισμός του ανθρώπου για τους Γνωστικούς είναι η επάνοδος στην αρχέγονη κατάσταση της ενοφυλίας ή αφυλίας[36], ώστε και πάλι να καταστεί ανδρόγυνος και αρρενοθήλυς[37].

Μέσω της παρενδυσίας[38], του αυτοεουχισμού[39], της καταδίκης του γάμου και

της τεκνογονίας[40], οι Γνωστικοί προσπαθούσαν να γίνει ο άνθρωπος είτε αρρενοθήλυς[41], είτε ένα άφυλο όν[42], είτε να μεταπηδήσει στο αντίθετο φύλο[43].

Άραγε, όλα τα παραπάνω δεν εντοπίζονται και στην ατζέντα της Woke κουλτούρας; Αυτό δεν επιχειρεί και η Woke κουλτούρα μέσω της παρενδυσίας, της προβολής της αφυλίας και της αλλαγής του φύλου; Κατάργηση του φύλου, σύγχυση της σεξουαλικής ταυτότητας, άρση του οντολογικού διαχωρισμού των δύο φύλων, αφυλία και ενοφυλία προτρέποντας ακόμη και μικρά παιδιά να αφυπνισθούν δήθεν και να ανακαλύψουν το αληθινό τους φύλο[44]. Και δεν μιλάμε για εκείνες τις εξαιρετικές ιατρικές περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει φιλόανθρωπος μέριμνα όλων των θεσμών και της Εκκλησίας[45] αλλά αναφερόμαστε σε μια καθολική διάχυση προπαγάνδας της Gender ιδεολογίας.

Έτσι σε ανήλικα παιδιά χορηγούνται αναστολείς εφηβείας (puberty blockers) και χημικές ουσίες βοηθώντας τη λεγόμενη φυλομετάβαση, την αλλαγή φύλου. Αρχομένης της εφηβείας ακόμη και στα 10 ή 11 χρόνια), ξεκινά η φαρμακευτική παρεμπόδιση της ανάπτυξης με τους αναστολείς εφηβείας. Ακολουθεί η ορμονοθεραπεία, και τέλος η πλαστική χειρουργική[46]. Μάλιστα οι ζηλωτές του Woke κινήματος πιέζουν τους νομοθέτες για τη διαρκή μείωση των ηλικιακών ορίων που επιτρέπουν τις επεμβάσεις αυτές, ενώ στις Η.Π.Α. γίνονται πλέον δεκτές σε πολλές πολιτείες και χωρίς τη συγκατάθεση των γονέων[47]. Στην Ελβετία μάλιστα, οι αρχές αφαίρεσαν την ανήλικη κόρη από μια οικογένεια επειδή οι γονείς δεν επέτρεψαν στο παιδί τους να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση αλλαγής φύλου[48].

Οι αρχαίοι Γνωστικοί θεωρούσαν την τεκνογονία έργο του σατανά[49] και εάν κάποια γυναίκα έμενε έγκυος τότε προέβαιναν σε άμβλωση[50]. Και σήμερα οι ιδέες της Woke κουλτούρας συμπορεύονται με την υπεράσπιση των αμβλώσεων και οποιοσδήποτε λόγος υπέρ της τεκνογονίας θεωρείται λόγος ενάντια στα δικαιώματα των γυναικών. Είναι ακόμη νωπές οι μνήμες όταν πρόσφατο τηλεοπτικό σποτ υπέρ της τεκνογονίας του Πανελληνίου Συνεδρίου Γονιμότητας και Αναπαραγωγικής Αυτονομίας θεωρήθηκε από τους θιασώτες της Woke ιδεολογίας σεξιστικό, αναχρονιστικό και τελικά αποσύρθηκε[51].

Όπως για τους Γνωστικούς έτσι και για την Woke κουλτούρα υφίσταται δυαλισμός πνεύματος και σώματος. Το σώμα και το φύλο έχουν δευτερεύουσα θέση σε σχέση με την αυτοσυνειδησία του ανθρώπου. Έτσι άνδρες που αυτοπροσδιορίζονται ως γυναίκες συμμετέχουν σε γυναικεία αθλήματα ή μπαινοβγαίνουν ελεύθερα σε αποκλειστικά μέχρι τώρα γυναικείου χώρου π.χ. αποδυτήρια)[52]. Μάλιστα, σε δημόσιες συζητήσεις οι συμμετέχοντες γνωστοποιούν αρχικά ποια αντωνυμία επιθυμούν να υποδηλώνει το φύλο τους (αυτός/αυτή/αυτό)[53] διότι το πασιφανές βιολογικό φύλο τίθεται σε αμφισβήτηση και λαμβάνεται υπόψη μόνο ο προσωπικός αυτοπροσδιορισμός (identifying). Όπως επισημαίνει εύστοχα ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς κ.κ. Σεραφείμ: «Η Woke ατζέντα και τα κέντρα που την προωθούν “άγωνίζονται” να επιβάλουν παγκοσμίως την άνατροπή της ανθρώπινης όντολογίας και φυσιολογίας»[54].

Η έλλειψη διαχωριστικής γραμμής μεταξύ των δύο φύλων σε οντολογικό επίπεδο οδηγεί σε ένα ανδρόγυνο ανθρωπολογικό μοντέλο το οποίο είναι εκ διαμέτρου αντίθετο με το βιβλικό ανθρωπολογικό μοντέλο, και ως εκ τούτου απαράδεκτο[55]. Για την Ορθόδοξη θεολογία, το κακό δεν ταυτίζεται με το σώμα[56] και η διαίρεση σε δύο φύλα δεν αποτελεί έκπτωση από μια αρχέγονη ενοφυλία αλλά έκφραση του δημιουργικού σχεδίου του Θεού Γεν. 1,27 και 2,20-24) διότι «οὐδὲν φαῦλον ὁ Θεὸς ἐποίησε»[57].

Ποια είναι όμως τα κυριότερα μεθοδολογικά και φιλοσοφικά λάθη στα οποία υποπίπτει η Woke κουλτούρα τα οποία ακυρώνουν τόσο την ίδια όσο και το θεωρητικό της οικοδόμημα;

Πρώτον, η Woke κουλτούρα δεν είναι επιστήμη, αλλά είναι ιδεολογία και ως εκ τούτου είναι υποκειμενική κατασκευή έστω και αν οι οπαδοί την ταυτίζουν με την απόλυτη αλήθεια. Δεν είναι το αποτέλεσμα απροκατάληπτης έρευνας και μελέτης, χρήσης ορισμένης επιστημονικής μεθόδου, αλλά υιοθέτηση προσωπικών πεποιθήσεων, θεωριών και απόψεων όπως της Gayle Rubin[58] και της Judith Butler[59] οι οποίες υποστήριζαν ότι το «αρσενικό» και το «θηλυκό» είναι εξ ολοκλήρου κοινωνικές κατασκευές. Και όταν έγινε προσπάθεια να αποδειχθεί η εν λόγω θεωρία επιστημονικά με τα πειράματα που έκανε ο υποστηρικτής του «κοινωνικού φύλου», Νεοζηλανδός γιατρός John Money στο Πανεπιστήμιο Τζων Χόπκινς, κατέρρευσε παταγωδώς[60].

Ο John Money έπεισε τους γονείς του μικρού David Reimer να τον μεγαλώσουν σαν κορίτσι, εξαιτίας της καταστροφής του πέους του παιδιού από ιατρικό λάθος όταν ήταν βρέφος, χωρίς να του πουν ποτέ ότι γεννήθηκε αγόρι. Συνταγογραφεί στο παιδί, το οποίο μετονομάστηκε σε Μπρέντα, μια ορμονική θεραπεία. Οι γονείς ντύνουν το παιδί με φουστάνια, του χαρίζουν κούκλες, του μιλούν στο θηλυκό γένος. Ο γιατρός θέλει να αποδείξει ότι το φύλο διδάσκεται και δεν είναι βιολογικό, ότι μόνο η εκπαίδευση κάνει τους ανθρώπους να συμπεριφέρονται ως άνδρες ή γυναίκες. Όμως η φύση εκδικείται διότι όταν η Μπρέντα μπαίνει στην εφηβεία, η φωνή της γίνεται ανδρική, εξομολογείται ότι έλκεται από τα κορίτσια. Σταματά τη θεραπεία, καταφεύγει στο αλκοόλ, γίνεται και πάλι Ντέιβιντ, αποσταθεροποιείται ψυχολογικά και αυτοκτονεί τελικά το 2004. Γι' αυτό το τραγικό τέλος ο John Money δεν κάνει καμία δήλωση[61] και βέβαια όλα αυτά αποσιωποούνται και από την Woke κουλτούρα. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι πρόσφατα οι βρετανοί γιατροί[62] και οι νομοθέτες στη Φλόριντα των Η.Π.Α απαγόρευσαν πια να δίνονται ορμονικά φάρμακα ως αναστολείς εφηβείας σε ανηλίκους που θέλουν να αλλάξουν φύλο[63].

Δεύτερον, κατά την ανθρωπολογική ερμηνεία που κάνει η Woke κουλτούρα συγχέει, ειδικά στη θεωρία περί φύλου, τη φύση με τη βούληση, την αναγκαιότητα με την ελευθερία. Το να αποδείξουμε ότι διακρίνεται η φύση από την ελευθερία και τη βούληση δεν χρειάζονται ιδιαίτερα θεωρητικά επιχειρήματα, επειδή η κοινή εμπειρία και η απλή παρατήρηση το αποδεικνύει. Η ίδια η γέννηση ενός ανθρώπου είναι αποτέλεσμα φύσεως και όχι βούλησης. Κανένας δεν μας ρώτησε εάν θέλουμε, ή πότε θέλουμε να γεννηθούμε ή ποιοι θέλουμε να είναι οι γονείς μας ή ποια

χαρακτηριστικά θέλουμε ή ποιο φύλο θέλουμε να έχουμε διότι η φύση και η βιολογία επιβάλλει μια αναγκαιότητα και αδήριτη ανάγκη που υπερβαίνει τη βούληση και την ελευθερία του ανθρώπου. Το σπίτι του, λ.χ. παρατηρεί ο Μ. Αθανάσιος, το κατασκευάζει κανείς αφού πρώτα σκεφτεί και αποφασίσει για το πώς θα γίνει. Τον υιό του όμως δεν μπορεί να τον προσδιορίσει οντολογικά με τη σκέψη και τη βούλησή του, αλλά απλώς τον γεννά «κατά φύσιν» υπακούοντας σε μια αναγκαιότητα της φύσεως[64]. Το ίδιο συμβαίνει και με τα βιολογικά χαρακτηριστικά κοντός, ψηλός, έγχρωμος, λευκός, κ.ο.κ.) τα οποία δεν είναι δυνατόν να οριστούν ούτε να ακυρωθούν από την σκέψη και τη βούληση. Και το φύλο είναι έκφραση της φύσεως και όχι της βουλήσεως, το οποίο υπόκειται σε μια αδήριτη αναγκαιότητα και νομοτέλεια και δεν είναι αντικείμενο αυτοπροσδιορισμού όπως νομίζει η Woke θεωρία.

Τρίτον, η προσπάθεια εξάλειψης των διακρίσεων, όπως διατείνεται από την Woke ιδεολογία αποβαίνει σε εξάλειψη σε οντολογικό επίπεδο, όλων των ειδοποιών διαφορών[65] φύλο, φυλή, ανατομία, φυσιολογία κ.α.) που δίνουν ταυτότητα στο ανθρώπινο πρόσωπο και ταυτόχρονα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Έτσι, π.χ. για την Woke ιδεολογία δεν είναι σωστή η φράση «γυναίκες με έμμηνο ρύση» αλλά μόνο «πρόσωπα με έμμηνο ρύση»[66] μία ειδοποιός διαφορά που διακρίνει την γυναίκα από τον άντρα είναι η έμμηνος ρύση), ούτε «μητρικό γάλα» αλλά μόνο «γάλα στήθους»[67] μία ειδοποιός διαφορά που διακρίνει την μητέρα από τον πατέρα είναι η δυνατότητα θηλασμού), αγνοώντας εσκεμμένως ότι δεν υπάρχει ούτε «πατρικό γάλα» ούτε «άντρες με έμμηνο ρύση». Εξαλείφοντας η Woke ιδεολογία τις ειδοποιούς διαφορές οδηγείται σε μια ουσιοκρατία[68], όπου οι άνθρωποι δεν διακρίνονται ως ιδιαίτερα πρόσωπα, με ετερότητα χαρακτηριστικών π.χ. άντρας-γυναίκα, πατέρας-μητέρα, κλπ.), αλλά αποτελούν αόριστες και απρόσωπες ανθρώπινες ουσίες, ένας «χυλός», όπου απαλείφεται η ιδιαιτερότητά τους, χάριν μιας καταθλιπτικής ισοπεδωτικής ομοιομορφίας, με σκοπό να διασωθεί δήθεν μια ισότητα η οποία να μην είναι μαθηματική αλλά δεν είναι οντολογική και κοινωνική. Οι άνθρωποι δεν είμαστε αριθμοί μιας μαθηματικής εξίσωσης που πρέπει να επιτυγχάνεται η μεταξύ τους ισότητα απαλείφοντας τις ειδοποιούς διαφορές που μας χαρακτηρίζουν ως πρόσωπα αλλά όντα με ξεχωριστή, μοναδική ταυτότητα και ιδιαιτερότητα.

Τέταρτον, η θεώρηση και ερμηνεία της ιστορίας, της λογοτεχνίας και εν γένει της πνευματικής παράδοσης του παρελθόντος από την Woke κουλτούρα είναι αναχρονιστική. Ερμηνεύει το παρελθόν με τα «γυαλιά» του παρόντος, με κριτήρια και δεδομένα της σύγχρονης εποχής. Έτσι εκδοτικοί οίκοι, υπέρμαχοι της Woke κουλτούρας, επιστρατεύουν λογοκριτές, «αναγνώστες ευαισθησίας» όπως ονομάζονται, που αναλαμβάνουν την προσαρμογή των λογοτεχνικών έργων στις επιταγές της νέας συμπεριληπτικής γλώσσας, ακτιβιστές για το κλίμα επιτίθενται συμβολικά σε έργο του Βαν Γκόνγκ[69], ο Καραγάτσης[70], ο Μολιέρος και ο Γκαίτε[71] εξοβελίζονται, μνημεία και αγάλματα καταστρέφονται[72] και πανεπιστημιακοί ενοχοποιούν την ελληνική και ρωμαϊκή αρχαιότητα για τη διάδοση της δουλείας, των εθνικών διακρίσεων, τον ρατσισμό και την αποικιοκρατία[73]. Το να αποδίδονται τα αρνητικά του σύγχρονου πολιτισμού μας στους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους και Λατίνους είναι σαν να προσπαθούμε να

αποδείξουμε ότι ο εφευρέτης του αυτοκινήτου ευθύνεται για τα δυστυχήματα που συμβαίνουν καθημερινά γύρω μας, ο εφευρέτης του αεροπλάνου για τα αντίστοιχα αεροπορικά, κ.ο.κ. Άραγε, ποια σχέση μπορεί να έχει η αρχαία ελληνική φιλοσοφία με την απληστία και την ακόρεστη δίψα για πλούτο των συγχρόνων αποικιοκρατών; Δεν υπάρχει ουδεμία αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα σε αυτά τα γεγονότα και μεγέθη και η αιτιώδης σύνδεσή τους είναι τόσο αντιεπιστημονική όσο και αναχρονιστική. Το κάθε λογοτεχνικό έργο, το κάθε ιστορικό γεγονός, το κάθε πολιτισμικό γεγονός, πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρά μέσα στο κοινωνικοϊστορικό περιβάλλον που το γέννησε, την περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής που το εξέθρεψε και η ερμηνεία οφείλει να είναι πολυπαραγοντική, πολυδιάστατη και απαλλαγμένη από ιδεολογικές προκαταλήψεις και στερεότυπα.

Τέλος, η Woke κουλτούρα θεωρεί ότι οι λέξεις και οι ιδιότητες, που αποδίδονται στα πράγματα ταυτίζονται με την ουσία των πραγμάτων και ως εκ τούτου η απόδοσή τους σε αυτά οδηγεί σε ανισότητες και διακρίσεις. Γι' αυτό το λόγο, κύριο χαρακτηριστικό της είναι: Οι περιορισμοί – απαγορεύσεις που βάζει στην αναπαραγωγή λέξεων και εκφράσεων, οι οποίες ενοχλούν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ανθρώπων με βάση τη φυλή, το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία[74]. Προτείνει τη χρήση ουδέτερων εκφράσεων που δεν φέρουν αρνητικό φορτίο για να μην υπάρχει μειωτική διάθεση απέναντι σε άτομα και ομάδες[75]. Έχει επιδοθεί σε ένα ιδιότυπο κυνήγι λέξεων και φράσεων ως απαγορευμένες. Έτσι η εταιρεία Ντίσνεϊ στο ριμέικ της ταινίας «Η Χιονάτη και οι Επτά Νάνοι», λογοκρίνει τη χρήση της λέξης «νάνος» και οι ηθοποιοί που θα υποδύονται τους νάνους δεν θα είναι νάνοι[76] «για να αποφευχθεί η ενίσχυση των στερεοτύπων» όπως υποστηρίζουν[77], ο «πατέρας» και η «μητέρα» γίνονται «γονέας Α'» και «γονέας Β'»[78], η εταιρία καλλυντικών L'Oréal απαλείφει τις λέξεις «λευκό-λεύκανση» από τα προϊόντα της για να πολεμήσει, όπως διατείνεται, το ρατσισμό[79] και ημετέρα αιτιώδης παρέλειψε από παλαιό τραγούδι την λέξη «χοντρή» ως εμπεριέχουσα μειωτικό περιεχόμενο[80].

Τελικά τι προσδιορίζουν οι λέξεις τις οποίες θέλει να ακυρώσει η Woke ιδεολογία; Την ουσία των πραγμάτων ή ορισμένες ιδιότητες τους; Αποτελεί ένα παλαιό φιλοσοφικό πρόβλημα. Όταν τον 4ο αιώνα ο αιρετικός Ευνόμιος ήθελε να αποδείξει ότι τα πρόσωπα της Αγίας Τριάδος είναι ετεροούσια μεταξύ τους διαμόρφωσε μία διδασκαλία, η οποία θέλει τα ονόματα να δηλώνουν την ουσία των πραγμάτων[81]. Άρα, εφόσον τα πρόσωπα της αγ. Τριάδος έχουν διαφορετικά ονόματα έχουν και διαφορετική ουσία, είναι ετεροούσια μεταξύ τους[82]. Ουσιαστικά επικαλέστηκε την άποψη του Κρατύλου στον ομώνυμο Διάλογο του Πλάτωνα[83], ότι οι λέξεις εκφράζουν την ουσία των πραγμάτων και αποδίδουν τη φύση τους[84]. Αντίθετα ο Ερμογένης, υποστηρίζει, στον ίδιο διάλογο, ότι η απόδοση ονομάτων στα πράγματα είναι ένα είδος «σύμβασης», συμφωνίας των ανθρώπων, ώστε τα ονόματα απηχούν την ανθρώπινη βούληση και όχι την ουσία των όντων[85]. Αυτήν την άποψη ακολούθησαν και οι Καππαδόκες Πατέρες[86] στην πολεμική τους εναντίον του Ευνομίου, ότι δηλαδή τα ονόματα δεν ανταποκρίνονται στην ουσία των πραγμάτων[87] και δηλώνουν απλώς τις ιδιότητές τους[88], θέση η οποία έγινε μετέπειτα η σημαία του Νομιναλισμού[89] που αντιπαρατάχθηκε στον Σχολαστικισμό της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας[90].

Εφόσον οι λέξεις δεν προσδιορίζουν την ουσία των πραγμάτων αλλά είναι ανθρώπινη επινόηση για να περιγράψουν ιδιότητες, η χρήση των όρων «νάνος», «χοντρή», «λευκός», «έγχρωμος», «κοντός», «ψηλός», κ.ο.κ., περιγράφουν ιδιότητες και όχι την ανθρώπινη ουσία. Η χρήση τους, κατά συνέπεια, από μόνη της δεν παράγει ανισότητα και ετερότητα φύσεως και ουσίας, όπως νομίζει η Woke ιδεολογία, εάν ονομάσουμε κάποιον «νάνο» ή «χοντρό», ή «έγχρωμο» κ.ο.κ., αυτό δεν τον κάνει λιγότερο ή περισσότερο άνθρωπο από έναν ψηλό ή αδύνατο ή λευκό. Ως εκ τούτου για την οποιαδήποτε μειωτική απαξία που είναι τυχόν φορτισμένες οι λέξεις ευθύνεται αποκλειστικά ο νους του ανθρώπου που έχει δώσει σε αυτές αρνητικό νόημα.

Οι λέξεις ως ανθρώπινη σύμβαση, έχουν διαφορετικό νόημα σε κάθε εποχή, σε κάθε πολιτισμό και σε κάθε κοινωνία. Είναι φορτισμένες με διαφορετική αποδοχή ή απαξία σε διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικά περιβάλλοντα και εποχές. Εφόσον λοιπόν οι λέξεις είναι υποκειμενικές κατασκευές είναι δυνατόν να έχουν αρνητικό περιεχόμενο σε μια κοινωνία, ενώ ταυτόχρονα σε μια άλλη να είναι φορτισμένες με θετικό περιεχόμενο π.χ. σε μια κοινωνία το να είναι κάποιος χοντρός ίσως είναι ένδειξη ευζωίας και πλούτου, κ.ο.κ.). Ως εκ τούτου η απάλειψή τους από το λεξιλόγιο επειδή εισάγουν διακρίσεις, είναι άκαιρη και άκυρη και ταυτόχρονα αποτελεί επιβολή της σύγχρονης δυτικότητας αισθητικής έναντι άλλων πολιτισμών και παραδόσεων.

Κατά συνέπεια, η άρση των οποιωνδήποτε διακρίσεων δεν είναι να καταρτίσουμε λίστα απαγορευμένων λέξεων, όπως επιτάσσει η Woke κουλτούρα, αλλά θα πρέπει να εκπαιδευτούμε ως άτομα και ως κοινωνία να μην χρησιμοποιούμε τις λέξεις με μειωτικό περιεχόμενο. Είναι θέμα εκπαίδευσης και μόρφωσης του κοινωνικού συνόλου να σέβεται τη διαφορετικότητα και όχι ακύρωσης ή απαγόρευσης του λεξιλογίου. Γι' αυτό και πολύ σωστά η καθηγήτρια στο τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Αγγελική Γαζή θέτει το ρητορικό ερώτημα εάν η συμπερίληψη περνάει μέσα από την απαλοιφή των όρων ή μέσα από την απενοχοποίησή τους και επομένως την εδραίωσή τους στον δημόσιο λόγο[91].

Για την Ορθόδοξη Θεολογία έχουμε δημιουργηθεί κατ' εικόνα του Τριαδικού Θεού. Είμαστε εικόνες, αντίγραφα του πρωτοτύπου μας, της Αγίας Τριάδος Γεν.1,26). Όπως τα τρία πρόσωπα της Αγ. Τριάδος έχουν την ίδια ουσία και φύση και ταυτόχρονα είναι διακριτά πρόσωπα, έτσι και οι άνθρωποι έχουμε την ίδια φύση και ουσία και ταυτόχρονα φέρουμε την προσωπική μας ιδιαιτερότητα. Όπως τα τρία πρόσωπα της Αγ. Τριάδος είναι ομοούσια μεταξύ τους έτσι και εμείς όλοι οι άνθρωποι, είμαστε ομοούσιοι στην διαφορετικότητά μας και την ανομοιομορφία μας, απόλυτα ισότιμοι με τα προσωπικά μας ιδιώματα, σε επίπεδο φύλου, φυλής, χρώματος, θρησκείας, έθνους Γαλ.3,28).

Η ανθρώπινη κοινωνία δεν αποτελείται από άτομα άφυλα, ανώνυμα και αόριστα, «Α'» και «Β'», χωρίς ταυτότητα, ποιότητες, ιδιότητες, διαφορές και χαρακτηριστικά, αριθμοί μιας καταθλιπτικής ουσιοκρατικής ομοιομορφίας, όπως θέλει η Woke κουλτούρα. Οι άνθρωποι είμαστε διαφορετικά πρόσωπα, που παράγουμε πολιτισμό και αλληλεπιδρούμε την διαφορετικότητά μας στις μεταξύ

μας κοινωνικές σχέσεις.

Αντί να ψέγουμε λοιπόν τις λέξεις, την πνευματική παράδοση και ιστορία, την ανθρώπινη φύση και την ανθρώπινη κατασκευή, όπως έπρατταν οι Γνωστικοί, για τα διάφορα κοινωνικά δεινά, τις διακρίσεις, τον ρατσισμό, την ανισότητα, έχουμε χρέος να αναπαράγουμε μέσα στον πλέγμα των κοινωνικών μας σχέσεων την αγαπητική κοινωνία του πρωτοτύπου μας, των τριών προσώπων της αγίας Τριάδος και να καταδικάσουμε όχι τη φύση μας, αλλά να εστιάσουμε την προσοχή μας στις πράξεις και τις ενέργειές μας που παράγουν όλα τα παραπάνω αρνητικά κοινωνικά φαινόμενα που είναι η αμαρτία, η έπαρση, η φιλαυτία και ο εγωισμός.

Ο Αρχιμ. π. Θεόφιλος Λεμοντζής είναι Δρ.Θεολ.

1. Ο Μάξ Βέμπερ (1864-1920), Γερμανός κοινωνιολόγος και οικονομολόγος, μελέτησε τους παράγοντες που οδήγησαν στον καπιταλισμό. Για τον Βέμπερ το σημαντικότερο στοιχείο στην κατανόηση της καπιταλιστικής ανάπτυξης είναι ο τρόπος με τον οποίο η προτεσταντική καλβινιστική θεολογία περί σωτηρίας της ψυχής συνδέθηκε με μια εργασιακή ηθική που δίνει έμφαση στη σκληρή δουλειά, στον ασκητικό βίο, στη συστηματική αποταμίευση και στη χωρίς εκκλησιαστικούς ενδιάμεσους σχέση του πιστού με το θείο. Το καλβινιστικό δόγμα περί απόλυτου προορισμού, ώθησαν ώστε η επιτυχία στον επαγγελματικό και οικονομικό τομέα να ερμηνευθεί ως σοβαρή ένδειξη πως ο πιστός είναι μεταξύ των «εκλεκτών» του Θεού. Αυτή η θεολογία περί εργασίας, οικονομικής επιτυχίας και σωτηρίας οδήγησε σε μια έντονη εξατομίκευση τόσο στον θρησκευτικό όσο και στον οικονομικό χώρο. Βλ. Max Weber, Η προτεσταντική ηθική και το πνεύμα του καπιταλισμού, εκδ. Το Βήμα, Αθήνα, 2010. Επίσης βλ. το άρθρο: Μαξ Βέμπερ / Καπιταλισμός καλβινιστικής ευλάβειας, στο <https://tvxs.gr/istoria/san-simera-istoria/max-vemper-kapitalismos-kalvinistikis-eylaveias/>
2. Jean-François Braunstein, La religion Woke, ed. Bernard Grasset, 2022.
3. Βλ. το άρθρο: «Το κίνημα Woke είναι μία θρησκεία χωρίς συγχώρεση», στο <https://ardin-rixi.gr/archives/250354> και https://aktines.blogspot.com/2023/05/Woke_26.html
4. Βλ. Δ.Καλοποθάκη, Ιωάννης Καλβίνος, στο <https://gec.gr/ιωάννης-καλβίνος/>
5. W. Durant, The Story of Civilization, New York 1959. Βλ. επίσης το άρθρο: «Είχαν οι Προτεστάντες Ιερά Εξέταση; “Η πόλη τού Θεού”. Η Προτεσταντική άποψη τής θρησκευτικής δικτατορίας», στο <https://www.oodegr.com/oode/protestant/l.Exetasi1.htm>
6. Α. Μεταλλίδη, Η Θεολογία του Καλβίνου και η διακυβέρνηση της Γενεύης, στο <https://www.offlinepost.gr/2022/11/10/h-theologia-tou-kalvinou-kaih-diakubernhsh-ths-geneuhs/>

7. Τ. Θεοδωρακόπουλου, Η ιδεολογία του «γουοκισμού», στο <https://www.kathimerini.gr/opinion/562968391/i-ideologia-toy-goyokismoy/>
8. Βλ. το άρθρο: «Woke, cancel culture και Τζ. Κ. Ρόουλινγκ», στο <https://www.tovima.gr/print/vimagazino/Woke-cancel-culture-lfkai-tz-k-rooulingk/>
9. Ε. Σαρηγιαννίδη, Ούτε ο Μυστικός Δείπνος δεν γλίτωσε από τους ταλιμπάν της woke κουλτούρας!, στο <https://slpress.gr/koinonia/oute-o-mistikos-deipnos-den-glitose-apo-tous-talimpan-tis-woke-koultouras>
10. Γ. Πανόπουλος: «Ας τελειώνουμε με τη Woke Culture», <https://www.protothema.gr/life-style/article/1447500/giorgos-panopoulos-as-teleionoume-me-ti-Woke-culture/> και Τζ. Κ. Ρόουλινγκ: «Ελάτε να με συλλάβετε» - Τι συμβαίνει με τη συγγραφέα του Χάρι Πότερ, στο <https://www.cnn.gr/kosmos/story/412966/tz-k-rolingk-elate-na-me-syllavete-ti-symvainei-me-ti-syggrafea-tou-xari-poter>
11. Βλ. το άρθρο: <https://www.tanea.gr/2024/04/02/world/kindyneyei-na-syllifthei-i-syggrafeas-tou-xari-poter/>
12. Βλ. το άρθρο: «Συλλάβετέ με»: Η JK Rowling αμφισβητεί τον νέο νόμο της Σκωτίας για υποκίνηση μίσους και προκαλεί την αστυνομία» στο <https://hellasjournal.com/2024/04/sillavete-me-i-jk-rowling-amfisviti-ton-neo-nomotis-skotias-gia-ipokinisi-misous-ke-prokali-tin-astinomia/> Η JK Rowling αντιδρώντας στον νέο νόμο τόνισε τα εξής: «η ελευθερία του λόγου και των πεποιθήσεων βρίσκεται στο τέλος της αν η ακριβής περιγραφή του βιολογικού φύλου τεθεί εκτός νόμου». Δηλαδή, εάν επιτευχθεί ο στόχος της τρανς ιδεολογίας που ισχυρίζεται ότι το βιολογικό φύλο δεν έχει καμία απολύτως σημασία και γυναίκα είναι όποιος δηλώνει ή αισθάνεται γυναίκα. Βλ. Γ. Πανόπουλου, JK Rowling εναντίον της Woke παράνοιας - Το τέλος της ελευθερίας του λόγου, στο <https://www.ekirikas.com/jk-rowling-enantion-tis-Woke-paranoias-to-telos-t/>
13. Γ. Πανόπουλος: «Ας τελειώνουμε με τη Woke Culture», στο <https://www.protothema.gr/life-style/article/1447500/giorgos-panopoulos-as-teleionoume-me-ti-Woke-culture/>
14. Γ. Πανόπουλου, Η Woke σχέση που απειλεί τον Δυτικό κόσμο, στο <https://gpanleo.substack.com/p/Woke>
15. Γ. Πανόπουλου, JK Rowling εναντίον της Woke παράνοιας - Το τέλος της ελευθερίας του λόγου, στο <https://www.ekirikas.com/jk-rowling-enantion-tis-Woke-paranoias-to-telos-t/>
16. Βλ. <https://el.wikipedia.org/wiki/Woke>. Μ. Στούκα, Η «Woke» κουλτούρα, ο καταχρηστικός δικαιωματισμός, η «ετεροφοβία» και οι προκαταλήψεις, στο

<https://www.protothema.gr/stories/article/1371274/i-Woke-koultoura-o-katahristikos-dikaiomatismos-i-eterofovia-kai-oi-prokatalipseis/>

17. Ε.Σαρηγιαννίδη, Οι Woke θέλουν να ξαναγράψουν τον πολιτισμό! – Τελευταίο θύμα τους ο Καραγάτσης, στο https://slpress.gr/idees/oi-Woke-theloun-na-xanagrapsoun-ton-politismo-teleftaio-thima-tous-o-karagatsis/#google_vignette

18 Βλ. το άρθρο: Πασκάλ Μπρυκνέρ: Πώς κατέληξε ο «λευκός» άνδρας ο αποδιοπομπαίος τράγος της εποχής μας;, στο <https://www.anixneuseis.gr/πασκάλ-μπρυκνέρ-πώς-κατέληξε-ο-λευκό/>

19. Woke. Η καθολική αποδόμηση: Έθνος-φύλο-φυλή, Συλλογικό έργο)Αθήνα 2023.

20. Ε.Σαρηγιαννίδη, Ούτε ο Μυστικός Δείπνος δεν γλίτωσε από τους ταλιμπάν της woke κουλτούρας!, στο <https://slpress.gr/koinonia/oute-o-mistikos-deipnos-den-glitose-apo-tous-talimpan-tis-woke-koultouras>

21. Βλ. το άρθρο:Γ. Πανόπουλος: «Ας τελειώνουμε με τη Woke Culture», στο <https://www.protothema.gr/life-style/article/1447500/giorgos-panopoulos-as-teleionoume-me-ti-Woke-culture/>

22. Βλ. το άρθρο: «Έλον Μασκ: Ο ιός της Woke κουλτούρας “σκότωσε” τον γιο μου που έγινε τρανς», στο <https://www.protothema.gr/world/article/1522840/elon-mask-o-ios-tis-Woke-koultouras-skotose-ton-gio-mou-pou-egine-trans-deite-video/>

23. Γ. Πανόπουλου, Η Woke σχέση που απειλεί τον Δυτικό κόσμο, στο <https://gpanleo.substack.com/p/Woke>

24. Βλ. το άρθρο: «Μετά τη Harley Davidson και η Jack Daniel’s τερματίζει τη woke φρενίτιδα – Ουράνια τόξα και καπιταλισμός δεν πάνε μαζί», στο <https://newsfire.gr/culturewars/meta-ti-harley-davidson-kai-i-jack-daniels-termatizei-ti-woke-frenitida-ourania-toxa-kai-kapitalismos-den-pane-mazi/>

25. Βλ το άρθρο: «Πώς η Woke κουλτούρα έχει επιβάλει διακρίσεις στα πανεπιστήμια της Σουηδίας», στο <https://www.athensvoice.gr/epikairoτητα/politiki-oi-konomia/789741/pos-i-Woke-koultoura-ehei-epivalei-diakriseis-sta-panepistimia-tis-souidias/>

26. Με τον όρο «Γνωστικισμός» χαρακτηρίζεται ένας μεγάλος αριθμός θρησκευτικών συστημάτων τα οποία επιδιώκουν μέσω μιας απόκρυφης Γνώσης που έχει αποκαλυφθεί στους μνημένους να λυτρώσουν τον άνθρωπο. Βλ.αγίου Επιφανίου Κύπρου, Πανάριον, PG 41, 513C. Η έννοια της Γνώσης είναι κοινή σε όλα τα γνωστικά συστήματα και είναι αυτό το στοιχείο, το οποίο ώθησε τους ερευνητές να ονομάσουν την κίνηση αυτή «Γνωστικισμό», ή αλλιώς «Γνώση» και τούς πιστούς αυτής της κίνησης “Γνωστικούς”. Ο όρος «Γνώση» δηλώνει ότι οι Γνωστικοί

γνωρίζουν κάτι το οποίο αγνοείται από τούς κοινούς ανθρώπους. Ο Γνωστικός δεν γνωρίζει κάποιο μυστήριο επειδή το διδάχθηκε από κάποιον, αλλά επειδή του αποκαλύφθηκε. Βλ. αναλυτικά Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή, Η χρήση της Αγίας Γραφής εναντίον των αιρέσεων από τον Άγιο Επιφάνιο Κύπρου(διδακτορική διατριβή), Θεσσαλονίκη 1998,σελ.68εξ. και J. Godwin, Μυστηριακές θρησκείες του αρχαίου κόσμου, μτφ.Π. Χιωτέλλη, Αθήνα 1996,σελ.87-92.

27. Επιφανίου Κύπρου, Πανάριον, PG 41, 300B.

28. Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή, Η χρήση της Αγίας Γραφής εναντίον των αιρέσεων από τον Άγιο Επιφάνιο Κύπρου,ο.π.,σελ.69.

29. Η Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι ήταν αποκρυφίστρια και πνευματιστική διάμεσος. Ίδρυσε την θεοσοφική εταιρεία το 1875 και επηρέασε την πλειονότητα σχεδόν των σύγχρονων αποκρυφιστικών-πνευματιστικών οργανώσεων. Ο π. Κυριακός Τσουρός επισημαίνει ότι η “Νέα εποχή του Υδροχόου”, όρο που εισήγαγε η θεοσοφίστρια Άλις Μπέιλι, είναι γέννημα και θρέμμα της θεοσοφικής σχολής της Μπλαβάτσκι. Βλ. πρωτοπρεσβυτέρου Κυριακού Τσουρού, Η εγκαθίδρυση της “Νέας παγκόσμιας θρησκείας”, στο <https://faneromenihol.gr/index.php/o-ieros-naos-2/oi-aireseis/3334-2013-08-26-05-47-37>. Περισσότερα για τις ιδέες της θεοσοφίας βλ. Π.Τρεμπέλα, Θεοσοφία, Αθήνα 1998, πρωτοπρεσβυτέρου Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, Κριτική θεώρηση της Θεοσοφίας, Ο Αποκρυφισμός στο φως της Ορθοδοξίας, Αποκρυφιστικές ομάδες, τ. 4-10, Αθήνα 1996, Αρχιμ. Χαράλαμπος Βασιλόπουλος, Ξεσκέπασμα της Θεοσοφίας, εκδ. Ορθοδόξου Τύπου, Αθήνα 1989, Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή, Θεοσοφία. Σύνοψη του αρχαίου αποκρυφισμού και έκφραση του σύγχρονου. Εισήγηση εις την ΚΒ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη επί των Αιρέσεων και της Παραθρησκείας, Θεσσαλονίκη 2010,σελ.7-24 και του ίδιου, “Deus inversus”. Δοξασίες και αντιλήψεις περί Θεού της θεοσοφικής εταιρείας. Εισήγηση εις την ΛΑ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη επί των Αιρέσεων και της Παραθρησκείας, Ναύπλιο 2019, στο <https://www.entaksis.gr/deus-inversus> και Θεοσοφία: Μελέτη και αναίρεση των θεοσοφικών αντιλήψεων εξ επόψεως Ορθοδόξου Θεολογίας, στο <https://www.pemptousia.gr/2022/09/theosofia-meleti-ke-aneresi-ton-theosofikon-antilipseon-ex-epopseos-orthodoxou-theologias/>

30. Περισσότερα για τα σύγχρονα αποκρυφιστικά συστήματα βλ.: πρωτοπρεσβυτέρου Αντωνίου Αλεβιζόπουλου, Ο αποκρυφισμός στο φως της ορθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμός, Αθήνα 1996, του ίδιου Αποκρυφισμός, Γκουρουισμός, Νέα Εποχή, Αθήνα 1997 και πρωτοπρεσβυτέρου Κυριακού Τσουρού, Η εγκαθίδρυση της «Νέας παγκόσμιας θρησκείας», στο <https://faneromenihol.gr/index.php/o-ieros-naos-2/oi-aireseis/3334-2013-08-26-05-47-37>.

31. B. J. Michael, Gnosticism: the Original ‘Woke’ Culture, στο <https://onepeterfive.com/gnosticism-Woke/> και C. Ontiveros, Are the Woke the New Gnostics?, στο <https://www.classicalfuturist.com/p/are-the-Woke-the-new-gnostics>

32. Βλ. το άρθρο: «Η Woke ατζέντα πλήττει τους ενορχηστρωτάς της», στο «Ορθόδοξος Τύπος», 9/8/2024,σελ.7.

33. Βλ. περισσότερα για τις συγκεκριμένες θεωρίες: Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή, Οι έμφυλες ταυτότητες και η ενοφυλία των Γνωστικών, στο <https://www.pemptousia.gr/2018/03/i-emfiles-taftotites-ke-i-enofilia-ton-gnostikon/> A. Πηλίγκου, Έμφυλες ταυτότητες. Κοινωνικές και χωρικές διαστάσεις, Ξάνθη 2012, Β. Αγτζίδη, Οι θεωρίες περί φύλου Gender studies) ως αλλοτρίωση. Από τον John Money στην Judith Butler, στο <https://kars1918.wordpress.com/2016/10/16/la-theorie-du-genre/> και Εμιλί Λανέζ, Η τραγική εμπειρία της “θεωρίας του γένους”. Ο γκουρού John Money, ο πατέρας της “θεωρίας του γένους”, είχε δοκιμάσει σε δίδυμα τη θεωρία του, στο <https://kars1918.wordpress.com/2016/10/16/la-theorie-du-genre/>

34. Βλ. το γνωστικό κείμενο:The Exegesis on the Soul, CODEX II Translated by William C. Robinson, The Nag Hammadi Library, revised edition. HarperCollins, San Francisco, 1990, σελ.127εξ.

35. Στο γνωστικό ευαγγέλιο του Φιλίππου αναφέρονται τα εξής: «Αν το θηλυκό δεν είχε χωριστεί από το αρσενικό, δεν θα είχε πεθάνει αργότερα με το αρσενικό. Ο χωρισμός ήταν η έναρξη του θανάτου»:The Gospel of Philip, CODEX II Translated by Wesley W. Isenberg, The Nag Hammadi Library, revised edition. HarperCollins, San Francisco, 1990, σελ.51εξ.

36. Ο αείμνηστος καθηγητής Π. Χρήστου τονίζει ότι στον Γνωστικισμό: «η εις δύο φύλα διάσπασις του ανθρωπίνου γένους είναι κατάστασις αφύσικος και προσωρινή, της οποίας επιβάλλεται η υπέρβασις προς κατάληξιν εις την ενοφυλίαν ή αφυλίαν». Για τον Γνωστικισμό «η ενοφυλία καθίσταται τό επιζητούμενον ιδεώδες». Βλ.Π. Χρήστου, «Ενοφυλία, το ιδεώδες των Γνωστικών”, Κληρονομία,τομ. 5. τευχ. 1, Θεσσαλονίκη 1973, σελ. 1-16, και στο http://www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/cathism/theologia_zoi/themata.asp?contents=ecclesia_history/contents_texts.asp&main=texts&file=23.htm

37. Ιππολύτου Ρώμης, Κατά πασών των αιρέσεων έλεγχος,PG 16, 3131B: «ούκ έστιν ούτε θήλυ ούτε άρσεν, αλλά “καινός άνθρωπος”, ό έστιν άρσενόθηλυς».

38. Η σύνοδος της Γάγγρας, η οποία συγκλήθηκε περίπου το 340, απαγορεύει την παρενδυσία. Αναφέρει ο 13ος κανόνας: «Εί τις γυνή δια νομιζομένην άσκησιν μεταβάλλοιτο άμφιάσμα, και άντι τοϋ είωθότος γυναικείου άμφιάσματος άνδρῶν άναλάβοι, άνάθεμα έστω». Βλ.Σύνταγμα τῶν Θείων και Ίερῶν κανόνων τῶν τε Άγιῶνκαι πανευφήμων Άποστόλων, και τῶν Ίερῶν Οίκουμενικῶν Τοπικῶν Συνόδων, και τῶν κατά μέρος Άγιῶν Πατέρων, έκδοθέν υπό Γ. Ά. Ράλλη και Μ. Ποτλή, τ.3,Άθήνησιν 1853,σελ.109.

39. Οι συγκεκριμένοι αιρετικοί προέβαιναν σε αυτοευνουχισμό υπακούοντας, υποτίθεται, στους λόγους του Ιησού ότι εάν σε σκανδαλίζει κάποιος από τα σωματικά σου μέλη σε συμφέρει να το αποκόψεις ώστε να εισέλθεις στην Βασιλεία

των Ουρανών. Μάλιστα ήταν τόσο έντονη η πεποίθηση τους ότι έπρεπε να ευνουχιστούν, όχι μόνο οι οπαδοί τους, αλλά όλοι οι άνθρωποι, ώστε προέβαιναν και σε ακούσιο ευνουχισμό ανυποψίαστων ανδρών οι οποίοι τύχαινε να φιλοξενηθούν στην οικία τους. Εξαιτίας αυτών των πρακτικών τους κατέληξαν να είναι άφυλα όντα όπως επισημαίνει ο άγιος Επιφάνιος: «ούτε γάρ ἔτι ἄνδρες εἰσὶ διὰ τὸ ἀφηρημένον οὔτε γυναῖκες δύνανται εἶναι διὰ τὸ παρὰ φύσιν». Βλ., ο.π.,PG 41,1013Α.

40. Επιφανίου Κύπρου, ο.π.,PG 41,356Α.

41. Αυτή η κατάσταση της ενοφυλίας περιγράφεται στο γνωστικό ευαγγέλιο του Θωμά όπου στην ερώτηση των μαθητών του Ιησού για τον τρόπο εισόδου στη Βασιλεία του Θεού και τη σωτηρία ο Ιησούς απάντησε: «όταν το αρσενικό και το θηλυκό το κάνετε να είναι ένα και το αυτό, έτσι ώστε το αρσενικό να μην είναι αρσενικό και το θηλυκό να μην είναι πια θηλυκό,...τότε θα εισέλθετε στη Βασιλεία των Ουρανών».Βλ.Ι. Καραβιδόπουλου, Απόκρυφα χριστιανικά κείμενα Α΄. Απόκρυφα Ευαγγέλια, Βιβλική Βιβλιοθήκη 13), εκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1999,σελ. 309. Στο κατ' Αιγυπτίους γνωστικό ευαγγέλιο, στην ερώτηση της Σαλώμης προς τον Ιησού τότε θα επέλθει η σωτηρία και θα καταργηθεί ο θάνατος, ο Ιησούς τής απάντησε: «ὅταν γένηται τὰ δύο ἓν, καὶ τὸ ἄρρεν μετὰ τῆς θηλείας, οὔτε ἄρρεν οὔτε θῆλυ».Βλ.Κλήμεντος Αλεξανδρέα, Στρωματεῖς, PG 8, PG 8, 1193Α.

42. Ι. Καραβιδόπουλου, ο.π.,σελ.309.

43. Στο γνωστικό ευαγγέλιο του Θωμά τονίζεται ότι η προϋπόθεση για να εισέλθει μια γυναίκα στην Βασιλεία των Ουρανών είναι να αλλάξει φύλο και να γίνει άνδρας. Χαρακτηριστικά παρουσιάζεται ο Πέτρος να υποστηρίζει ότι η Μαρία η Μαγδαληνή δεν πρέπει να είναι μέσα στον κύκλο των μαθητών και τότε ο Ιησούς τού απαντά: «Να, θα την ελκύσω ώστε να την κάνω άντρα, για να γίνει και αυτή πνεύμα ζωντανό όμοιο με εσάς τους άνδρες γιατί κάθε γυναίκα που θα γίνει άνδρας θα εισέλθει στη Βασιλεία των Ουρανών». Ι. Καραβιδόπουλου, ο.π.,σελ. 325-326.

44. Η δημοφιλής εταιρεία τρακτέρ John Deere χρηματοδότησε εκδήλωση pride για παιδιά ηλικίας έως 3 ετών. Μετά από παράπονα πελατών ακυρώθηκαν τέτοιου είδους ενέργειες. Βλ. το άρθρο: «Ταφόπλακα στη Woke κουλτούρα και) από τη Microsoft - Απολύει το τμήμα DEI», στο <https://www.bankingnews.gr/diethni/articles/749144/tafoplaka-sti-Woke-koultoyra-kai-apo-ti-microsoft-apolyei-to-tmima-dei>

45. Παρουσιάζοντας την Gender ιδεολογία δεν αναφερόμαστε ασφαλώς σε εκείνες τις περιπτώσεις όπου πράγματι υπάρχουν ιατρικά προβλήματα, εκ γενετής, παθολογικές καταστάσεις και δυσλειτουργίες που επηρεάζουν τα πρωτογενή και δευτερογενή χαρακτηριστικά του φύλου και την αναπαραγωγική ικανότητα όπως μερική γοναδική δυσγενεσία δηλαδή ανωμαλίες στην ανάπτυξη των γονάδων που οδηγούν σε ποικίλου βαθμού αμφίβολα γεννητικά όργανα που μπορεί να κυμαίνεται από φαινότυπο σχεδόν θήλεως ως φαινότυπο σχεδόν άρρενος, ο ερμαφροδιτισμός όπου υπάρχουν ωοθήκες και όρχεις ταυτόχρονα, με εξωτερική εμφάνιση θήλεος ή

ψευδοερμαφροδιτισμός με ανεπαρκή παραγωγή ορμονών, και υποπλασία γεννητικών οργάνων. Βλ.Κ. Προκοπάκη, Ψυχίατρος παιδιών και εφήβων ΓΝΑ «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ», «Ταυτότητες Φύλου» (Έμφυλες Ταυτότητες) Αλήθειες και Ψέμματα, στο http://aktines.blogspot.gr/2017/03/blog-post_236.html. Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος θεωρεί ότι η νομολογία των δικαστηρίων της πατρίδας μας καλύπτει, όπου υπάρχει ανάγκη, υφιστάμενα ιατρικά προβλήματα, με το δεδομένο ότι το φύλο, ούτε επιλέγεται ελεύθερα, ούτε και μεταβάλλεται κατά βούλησιν, αλλά επί τη βάσει ανατομικών, φυσιολογικών και βιολογικών χαρακτηριστικών, που ορίζουν την ταυτότητα του ανθρώπου και βεβαιώνονται μέσω ιατρικών γνωματεύσεων προς το δικαστήριο. Βλ. Δελτίο Τύπου της Ιεράς Συνόδου, Τρίτη συνεδρία της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας 5/10/2017), http://ecclesia.gr/greek/holysynod/holysynod.asp?id=2311&what_sub=d_typou. Κατά συνέπεια, όπου υπάρχουν προβλήματα γενετικής φύσεως υπάρχει πρόνοια της Πολιτείας αλλά και ενδιαφέρον της Εκκλησίας καθώς υπάρχει και σχετική ευχή «είς ονοματοθεσίαν νέαν επί αλλαγῆ φύλου», ποίημα του μητροπολίτου Ν. Ιωνίας κ. Τιμοθέου Ματθαϊάκη. Βλ. Μητροπολίτου Ν. Ιωνίας Τιμοθέου Ματθαϊάκη, Ἐγκόλπιον Εὐχολόγιον, ἐν Ἀθήναις 2 1985, σελ. 309-310. Βλ. επίσης Αρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου Μητροπολίτου Κίτρους και Κατερίνης), Σύγχρονες ευχολογιακές ανάγκες για τη συνάφεια υγείας και ασθενείας των πιστών, στο http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/liturgical/chrysostomos_anages.pdf και του ιδίου, Ὄνοματοδοσία, έκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1991. Σύμφωνα με τον αρχιμ. Τιμόθεο Ηλιάκη «το θέμα της αλλαγῆς ἢ μάλλον της διόρθωσης φύλου το αντιμετώπισαν από κοινού για πρώτη φορά Πολιτεία και Εκκλησία το 1963 όταν έγινε ιατρική παρέμβαση και διόρθωση σε άτομο με οργανική σύγχυση φύλου και το Υπουργείο Εσωτερικῶν ζήτησε την γνώμη της Εκκλησίας για την ταυτότητα του ατόμου. Το θέμα το χειρίστηκε με Συνοδική εντολή ο μακαριστός Μητροπολίτης Παραμυθίας, Τίτος Ματθαϊάκης που ζήτησε και έλαβε τις γνώμες των Καθηγητῶν επί του Κανονικοῦ Δικαίου Αμίλκα Αλεβιζάτου και Παθολογίας Γεωργίου Μερικά, Διευθυντοῦ της Παθολογικῆς Κλινικῆς του Νοσοκομείου “Ευαγγελισμός”, που συμφωνούσαν πως μόνο με την παρέμβαση της επιστήμης θα μπορούσε το άτομο αυτό να ζήσει μια φυσιολογική ζωή κάτι που ἤδη έγινε και το μόνο που ἔμενε ἦταν η ρύθμιση της ονοματοθεσίας και ὅτι η Εκκλησία με αγάπη και στοργή θα πρέπει να λάβει ειδική ποιμαντική μέριμνα για αυτό το άτομο και ὅσα ἄλλα παρουσιασθῶν στο μέλλον κάτι που Εκκλησία δέχθηκε και τότε προέκυψε η ανάγκη μιας ειδικῆς ευχῆς για την νέα ονοματοθεσία του ατόμου αφού αυτό ἦταν ἤδη βαπτισμένο. Το κενό που υπήρχε στα Ευχολόγια της Εκκλησίας κάλυψε ο σοφός και λόγιος Μητροπολίτης, τότε ο Μαρωνίας και μετά ταῦτα Ν. Ιωνίας, μακαριστός Τιμόθεος Ματθαϊάκης που συνέταξε ειδική ευχή για την περίπτωση αυτή. Να σημειώσουμε ἐδῶ πως την εποχή εκείνη η Επιστήμη ἔκανε την παρέμβασή της μόνο σε ενήλικα άτομα ενώ σήμερα με την πρόοδο που υπάρχει η παρέμβαση γίνεται στη νηπιακή ηλικία». Βλ. Περί “αλλαγῆς φύλου” και η ιστορία και χρήση μιας σχετικῆς ευχῆς, στο http://ektimotheou.blogspot.gr/2017/10/blog-post_22.html

46. Ν. Δημητριάδη, Η «Woke» μόδα των «τρανς εφήβων», στο <https://ardinxixi.gr/archives/252727>

47. Ν. Δημητριάδη, Η «Woke» μόδα των «τρανς εφήβων», στο <https://ardinxixi.gr/archives/252727>

rixi.gr/archives/252727

48. Βλ. το άρθρο: «Woke παράνοια στην Ελβετία: Γονείς έχασαν την επιμέλεια της ανήλικης κόρης τους επειδή της αρνήθηκαν αλλαγή φύλου στα... 13 της», στο <https://www.bankingnews.gr/diethni/articles/749499/Woke-paranoia-stin-elvetia-gon-eis-exasan-tin-epimeleia-tis-anilikis-koris-tous-epedi-tis-arnithikan-allagi-fylou-sta-13-tis>

49. Επιφανίου Κύπρου, ο.π., PG 41,833C.

50. Επιφανίου Κύπρου, ο.π., PG 41,340BC.

51. Α. Μήλιου, Περί πολιτικής ορθότητας, στο <https://www.capital.gr/me-apopsi/3560839/peri-politikis-orthotitas/>

52. Γ. Πανόπουλος: «Ας τελειώνουμε με τη Woke Culture», στο <https://www.protothema.gr/life-style/article/1447500/giorgos-panopoulos-as-teleionoume-me-ti-Woke-culture/>

53. Γ. Πανόπουλου, Η Woke σέχτα που απειλεί τον Δυτικό κόσμο, <https://gpanleo.substack.com/p/Woke>

54. Ιερά Μητρόπολη Πειραιώς: Η Απεγνωσμένη WOKE ατζέντα στους Ολυμπιακούς αγώνες 2024, στο <https://www.exapsalmos.gr/iera-mitropoli-peiraios-i-apegnosmeni-Woke-atzenta-stous-olympiakous-agones-2024/>

55. Όπως σημειώνει ο Άγιος Επιφάνιος Κύπρου, ούτε τα σώματα των ανθρώπων, ούτε τα υλικά στοιχεία είναι κακά από τη φύση τους, αλλά το κακό λαμβάνει υπόσταση μέσα από τις πράξεις των ανθρώπων. Επιφανίου Κύπρου, ο.π.,PG 42,56C.

56. Επιφανίου Κύπρου, ο.π.,PG 42,53D.

57. Επιφανίου Κύπρου, ο.π.,PG 42,124C.

58.

Βλ.<https://genderstudiesgroupdu.files.wordpress.com/2014/08/the-traffic-in-women.pdf>

59. Βλ. Judith Butler, Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity, Routledge, New York and London 1990.

60. Ph. Gaetano, Money Gender Reassignment Controversy: The John/Joan Case, στο <https://embryo.asu.edu/pages/david-reimer-and-john-money-gender-reassignment-controversy-johnjoan-case> και Ε.Πολυζόπουλου, Γεννιέσαι ή γίνεσαι; David Reimer, στο <https://psychomed.gr/reimer/>

61. Emilie Lanez, L'expérience tragique du gourou de «la théorie du genre». John Money, le père de la «théorie du genre», l'avait testée sur des jumeaux, 31/01/2014 | Le Point, στο http://www.lepoint.fr/societe/l-experience-tragique-du-gourou-de-la-theorie-du-genre-page-2-31-01-2014-1786513_23.php#xtatc=INT-500. Βλ. και ελληνική μετάφραση του άρθρου: Εμιλί Λανέζ, Η τραγική εμπειρία της «θεωρίας του γένους». Ο γκουρού John Money, ο πατέρας της «θεωρίας του γένους», είχε δοκιμάσει σε δίδυμα τη θεωρία του, στο <https://kars1918.wordpress.com/2016/10/16/la-theorie-du-genre/>

62. Βλ. το άρθρο: «Αναποτελεσματικοί οι “αναστολείς εφηβείας” στα παιδιά που θέλουν να αλλάξουν φύλο, σύμφωνα με το βρετανικό NHS», στο <https://www.skai.gr/news/health/anastoleis-efiveias-anapotelesmatiki-i-ormoniki-agogi-sta-paidia-pou-theloun-na-allaksoun>

63. Βλ. το άρθρο: «Woke, cancel culture και Τζ. Κ. Ρόουλινγκ», στο <https://www.tovima.gr/print/vimagazino/Woke-cancel-culture-lfkai-tz-k-rooulingk/>

64. Γ.Μαρτζέλου, Η γέννηση του Υιού και η ελευθερία του Πατέρα κατά την πατερική παράδοση του Δ' αιώνα, στο Πρακτικά Θεολογικού Συνεδρίου με θέμα: «Ο Επουράνιος Πατήρ» 10-13 Νοεμβρίου 1992). Ι. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη 1993,σελ. 289-310.

65. Ειδοποιός διαφορά είναι η χαρακτηριστική διαφορά που ξεχωρίζει τα μέλη ενός είδους από τα μέλη άλλων ειδών που ανήκουν στο ίδιο γένος. Βλ. <https://el.wiktionary.org/wiki/ειδοποιός> και https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?start=60&lq= Είναι το χαρακτηριστικό γνώρισμα της έννοιας, το οποίο τη διαφοροποιεί/διακρίνει από τις υπόλοιπες έννοιες, οι οποίες ανήκουν στο ίδιο γένος.Βλ. https://www.ediamme.edc.uoc.gr/ellinoglossi/images/ebooks/i_elliniki_stin_albania/i_glossa_mas_b_likeiou/files/assets/basic-html/page129.html Ο ακριβέστερος και συντομότερος τρόπος για να δώσουμε ορισμό σε μια έννοια είναι με το προσεχές γένος και την ειδοποιό διαφορά. Βλ. <https://blogs.sch.gr/mlagou/2019/12/14/8/>

66. Ε.Σαρηγιαννίδη, Ούτε ο Μυστικός Δείπνος δεν γλίτωσε από τους ταλιμπάν της woke κουλτούρας!, στο <https://slpress.gr/koinonia/oute-o-mistikos-deipnos-den-glitose-apo-tous-talimpan-tis-woke-koultouras>

67. Ε.Σαρηγιαννίδη, Ούτε ο Μυστικός Δείπνος δεν γλίτωσε από τους ταλιμπάν της woke κουλτούρας!, στο <https://slpress.gr/koinonia/oute-o-mistikos-deipnos-den-glitose-apo-tous-talimpan-tis-woke-koultouras>

68. Με τον φιλοσοφικό όρο «ουσιοκρατία» αναφερόμαστε στην οντολογική πρόταση που δίνει προτεραιότητα στην απρόσωπη, άμορφη και άχρονη ουσία, έναντι του επιμέρους όντος προσωπικού, ατομικού), το οποίο τελικά εκλαμβάνεται

ως κατώτερο, υποδεέστερο, παράγωγο και προϊόν της ουσίας. Βλ.
<https://el.wikipedia.org/wiki/Ουσιοκρατία>

69. Γ. Ρακκά, Ένας ολοκληρωτισμός του ουράνιου τόξου, στο
[https://www.epohi.gr/article/49218/h-Woke-koyltoyra-kai-o-politistikos-polemos-gyro-
apo-aythn](https://www.epohi.gr/article/49218/h-Woke-koyltoyra-kai-o-politistikos-polemos-gyro-apo-aythn)

70. Ε.Σαρηγιαννίδη, Οι Woke θέλουν να ξαναγράψουν τον πολιτισμό! – Τελευταίο
θύμα τους ο Καραγάτσης, στο [https://slpress.gr/idees/oi-Woke-theloun-na-
xanagrapson-ton-politismo-teleftaio-thima-tous-o-karagatsis/#google_vignette](https://slpress.gr/idees/oi-Woke-theloun-na-xanagrapson-ton-politismo-teleftaio-thima-tous-o-karagatsis/#google_vignette)

71. Γ. Πανόπουλου, Η Woke σέχτα που απειλεί τον Δυτικό κόσμο, στο
<https://gpanleo.substack.com/p/Woke>

72. Βλ. το άρθρο: Cancel culture: τέλος για 183 αγάλματα και μνημεία, στο
[https://www.athensvoice.gr/epikairota/diethni/718051/cancel-culture-telos-
gia-183-agalmata-kai-mnimeia/](https://www.athensvoice.gr/epikairota/diethni/718051/cancel-culture-telos-gia-183-agalmata-kai-mnimeia/)

73. Η. Γιαννακόπουλου, Οι κλασικές σπουδές στο θυσιαστήριο της “πολιτικής
ορθότητας”, στο
<https://culturepoint.gr/oi-klassikes-spoudes-sto-thysiastirio-tis-politikis-orthotitas/>
και Δ.Τριανταφυλλίδη, Τα κακομαθημένα παιδιά της Woke Culture, στο
<https://www.liberal.gr/d-triantafyllidis/ta-kakomathimena-paidia-tis-Woke-culture>

74. Θ. Γεωργακόπουλου, Πολιτική ορθότητα και ελευθερία έκφρασης, στο
<https://www.kathimerini.gr/opinion/1016799/politiki-orthotita-kai-eleytheria-ekfrasis/>

75. Α. Μήλιου, Περί πολιτικής ορθότητας, στο [https://www.capital.gr/me-
aposi/3560839/peri-politikis-orthotitas/](https://www.capital.gr/me-aposi/3560839/peri-politikis-orthotitas/)

76. Βλ. το άρθρο: «Η Χιονάτη, η πολιτική ορθότητα και οι 7 νάνοι που δε θα
δούμε», στο <https://www.lavart.gr/h-χιονατη-η-πολιτικη-ορθοτητα-και-οι-7-να/>

77. Βλ. τα άρθρα: «Η Χιονάτη και οι Επτά... Κοντοί: διχάζει η απουσία νάνων στο
ριμέικ της Disney», στο
[https://www.protagon.gr/epikairota/i-xionati-kai-oi-epta-kontoi-dixazei-i-apousia-
nanwnn-sto-rimeik-tis-ntisnei-44342767039](https://www.protagon.gr/epikairota/i-xionati-kai-oi-epta-kontoi-dixazei-i-apousia-nanwnn-sto-rimeik-tis-ntisnei-44342767039) και «Η Disney στην εποχή της “Woke”
κουλτούρας – Από τη γυναίκα-“καρικατούρα” στη χειραφετημένη Χιονάτη», στο
[https://www.protothema.gr/stories/article/1426370/i-disney-stin-epohi-tis-Woke-
koultouras-apo-ti-gunaika-karikatoura-sti-heirafetimeni-hionati/](https://www.protothema.gr/stories/article/1426370/i-disney-stin-epohi-tis-Woke-koultouras-apo-ti-gunaika-karikatoura-sti-heirafetimeni-hionati/)

78. Βλ. Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή, Γονέας Α΄, γονέας Β΄ ή πατέρας και μητέρα;, στο
<https://www.pemptousia.gr/2023/01/goneas-a-goneas-v-i-pateras-ke-mitera/>

79. Βλ. τα άρθρο: [https://www.dailysabah.com/business/loreal-to-drop-words-like-
whitening-from-skin-care-products/news](https://www.dailysabah.com/business/loreal-to-drop-words-like-whitening-from-skin-care-products/news)

80. Βλ. τα άρθρα: «Αλκηστις Πρωτοψάλτη: Αφαίρεσε τη λέξη “χοντρή” από τραγούδι», στο <https://www.kathimerini.gr/society/562730695/alkistis-protopsalti-afairese-ti-lexi-chontri-apo-tragoydi/>, «Η Πρωτοψάλτη αφαίρεσε τη λέξη “χοντρή” από το τραγούδι “Άδωνις” – Η αντίδραση Κραουνάκη», στο <https://www.news247.gr/psixagogia/celebrities/i-protopsalti-afairese-ti-lexi-xontri-apo-to-tragoudi-adonis-i-antidراسi-kraounaki/>, «Πρωτοψάλτη: Αφαίρεσε τη λέξη «χοντρή» από το τραγούδι «Πάμε στον Άδωνι για καφέ», στο <https://www.protothema.gr/life-style/article/1435702/protopsalti-katadikazei-to-body-shaming-afairodas-ti-lexi-hodri-apo-to-tragoudi-pame-ston-adoni-gia-kafe/> και Γ. Πανόπουλος: «Ας τελειώνουμε με τη Woke Culture», στο <https://www.protothema.gr/life-style/article/1447500/giorgos-panopoulos-as-teleionoume-me-ti-Woke-culture/>

81. Σωκράτους, Εκκλησιαστική Ιστορία 4, 7 PG 67, 473B. Βλ. Ν. Ματσούκα, Ορθοδοξία και αίρεση στους εκκλησιαστικούς ιστορικούς του Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ αιώνα, Θεσσαλονίκη, 2011, σελ. 254: “Μία από τις πολλές αποκλίσεις του ακραίου Αρειανού Ευνόμιου από την πατερική θεολογία είναι η διδασκαλία του πως ο ανθρώπινος νους γνωρίζει την ουσία του Θεού, μιά και τα ονόματα, κατά την άποψη του παραπάνω αιρετικού, εκφράζουν την ουσία των πραγμάτων».

82. Ο Ευνόμιος υποστήριζε ότι ο όρος “αγέννητος” που αποδίδεται στον Θεό Πατέρα δεν αποτελεί ονομασία, η οποία αποδίδεται στον Θεό από την ανθρώπινη επίνοια, αλλά αποτελεί ονομασία “κατ’ αλήθεια”, πραγματικόν όνομα του Θεού, ανταποκρινόμενον εις την φύσιν αυτού, καθ’ όσον παριστά αυτήν την θείαν ουσίαν. Βλ. Γ. Μαρτζέλου, Ουσία και ενέργειαι του Θεού κατά τον Μ. Βασίλειον. Συμβολή εις την ιστοριοδογματικήν διερεύνησιν της περί ουσίας και ενεργειών του Θεού διδασκαλίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1984,σελ. 149.

83. Π. Λάζου, Έννοια και σημασία της επίνοιας κατά τους Καππαδόκες Πατέρες, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Θεσσαλονίκη 2017,σελ.17.

84. Πλάτωνος, Κρατύλος 383a.Εισ.-μτφ.-σχ.: Φιλολογική Ομάδα Κάκτου, Κάκτος, Αθήνα 1994, σελ.48.

85. Π. Λάζου, ο.π.,σελ.12. Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά ο καθ. κ. Γ. Μαρτζέλος, ο Ευνόμιος «παρά δε την προσπάθειάν του να θεμελιώση βιβλικώς την ως άνω διδασκαλίαν του, φαίνεται ότι είναι εντόνως επηρεασμένος υπό των φιλοσοφικών αντιλήψεων της εποχής του περί καταγωγής των ονομάτων. Τούτο επισημαίνει μάλιστα ήδη ο Γρηγόριος Νύσσης, ο οποίος υπογραμμίζει την σχέσιν της εν λόγω διδασκαλίας του Ευνομίου προς την περί καταγωγής των ονομάτων φιλοσοφικήν διδασκαλίαν του Πλάτωνος, η οποία αναπτύσσεται εις τον διάλογον αυτού Κρατύλος».Βλ.ό.π., σελ. 157.

86. Λέγει χαρακτηριστικά ο Μ. Βασίλειος στην πολεμική του εναντίον του Ευνομίου: «Πῶς οὖν οὐ καταγέλαστον, τὸ δημιουργικὸν οὐσίαν εἶναι λέγειν; ἢ τὸ προνοητικὸν πάλιν οὐσίαν; ἢ τὸ προγνωστικὸν πάλιν ὡσαύτως; καὶ ἅπαξ ἀπλῶς, πᾶσαν ἐνέργειαν, οὐσίαν τίθεσθαι; Καὶ εἰ πάντα ταῦτα πρὸς ἓν σημαϊνόμενον τείνει,

ἀνάγκη πᾶσα ταυτὸν ἀλλήλοις δύνασθαι τὰ ὀνόματα· ὡς ἐπὶ τῶν πολυωνύμων· ὅταν Σίμωνα καὶ Πέτρον καὶ Κηφᾶν τὸν αὐτὸν λέγωμεν. Οὐκοῦν ὁ ἀκούσας τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ ἀγέννητον ὑπαχθήσεται· καὶ ὁ ἀκούσας τὸ ἀμερὲς, πρὸς τὸ δημιουργικὸν ἀποφέρεται». Κατὰ Εὐνομίου, I, Η΄, PG 29, 528C

87. Π. Λάζου, ο.π.,σελ.12.

88. Π. Λάζου, ο.π.,σελ.15.

89. Βλ. Π. Λάζου, ο.π.,σελ.51.Περισσότερα για τον Νομιναλισμό βλ.Π. Νούτσου, Ο νομιναλισμός. Οι κοινωνικοπολιτικές προϋποθέσεις της υστερομεσαιωνικής φιλοσοφίας, Αθήνα 1980.

90. Βλ. Ν.Ματσούκα, Ιστορία της Φιλοσοφίας, Θεσσαλονίκη 1988,σελ.298εξ.

91. Βλ. Ε. Κρίθαρη, Η «χοντρή» δεν πάει για καφέ στον Αδωνι, στο <https://www.kathimerini.gr/life/562732459/h-chontri-den-paei-gia-kafe-ston-adoni/>

[Πηγή](#)